

Balla D. Károly

SZEREPTUDAT ÉS SZEREPTÉVESZTÉS A KÁRPÁTALJAI MAGYAR IRODALOMBAN

A mintegy 160 ezer magyar lakhelyeül szolgáló Kárpátalja még jó tíz esztendővel ezelőtt is hiányzott a magyarországi köztudat térképéről. Az itt élő töredék nemzettest politikai helyzete, mindennapi élete, évtizedeken át speciális körülmények közt fejlődő kultúrája ötödfél évtizeden át tabunak, vagy legalábbis kerülendő témának számított. (Ennek jól körülvonalazható, de itt nem részletezhető okai voltak.) Még a szakma, a hivatalos irodalomkritika is csupán a 60-as, de inkább a 70-es évektől kezdődően vett (vehető!) tudomást e régió szellemi életéről s ez a tudomásulvétel is jobbra a rácsodálkozások és óvatoskodások szintjén mozgott. A szabályt erősítő kivételek persze akadtak, de az elemzőbb igényű írások is általában két íróról tudtak, Balla Lászlóról és Kovács Vilmosról, illetve, már a 70-es években, esetleg megemlégtették a Forrás Stúdiót vagy később a József Attila Stúdiót - és futólag ezen csoportok néhány tagját. Ezeknek az úttörő értékeléseknek az volt a jellemzője, hogy igen gyakran vagy a hivatalos kultúrpolitika irányában tett gesztusokként voltak értelmezhetőek, vagy ellenkezőleg: bizonyos ellenzéki magatartás jegyében fogantak. (Azaz: vagy elismerőleg szóltak a nagy szovjet kultúra atyáskodásáról, vagy rosszállással említették az itt működők túlzott pártosságát.)

A 80-as évek végén aztán lazulni kezdtek a politikai megszorítások és a 90-es évek kezdetével a kárpátaljai magyar irodalom nagy lendülettel kilépett a szinte teljes ismeretlenségből. Kilépett, és nem igazán lehetett mit kezdeni vele. Hiába szóltak ugyanis a szép szövegek a magyar irodalom egyetemességéről és oszthatatlanságáról, hiába növekedett meg ugrásszerűen a magyarországi publikációk száma, hiába választottak be itteni írókat különböző testületekbe, hiába kaptak olykor már díjakat is, ha ezenközben *semmilyen előkészület vagy kíséret nem történt arra, hogy elméleti síkon tisztázódjon a kárpátaljai magyar irodalom mibenléte.* Ennek hiányában még arra az alapkérdésre sem született meg a megnyugtató válasz, vajon *van-e kárpátaljai magyar irodalom,* s ha igen, akkor *mi különbözteti meg*

más literatúráktól, ha meg nincs, akkor milyen jegek alapján lehet az itt született műveket a nagy egész integráns részének tekinteni.

Nem történt meg a szerzők és művek tárgyilagos számbavétele sem! Nem áll rendelkezésünkre sem a kárpátaljai magyar irodalom teljes bibliográfiája, sem egy korszerű monográfia vagy összefoglaló antológia, ugyanis éppen az utóbbi tíz év eredményei a leginkább feldolgozatlanok (holott a publikációk épp azóta szaporodtak meg). A kárpátaljai magyar irodalmat tárgyaló egyetlen monográfia (Pál György nyíregyházi irodalomtörténész úttörő munkája) sajnos már tíz évvel ezelőtti megjelenése pillanatában is túlhaladottnak volt tekinthető: egy letűnt korszak óvatos stílusában íródott, amikor is nem illett a szovjet kultúrpolitikát vagy a szocreált bírálni, sem a torz elvek gyakorlati megvalósítóit, így ez az áttekintés sorra megkerülte azokat az alapproblémákat, amelyek tisztázása nélkül érdemben nemcsak az irodalmi folyamatot, hanem az egyes életműveket sem lehet tárgyalni. Irodalmunk legteljesebb összefoglaló antológiája pedig (*Vergődő szél!*) az 1988-ban lezárt kézirat állapotát mutatja, így mind összeállításának szemléletét, mind a közreadott anyagot tekintve szintén idejét múlta. A lexikonokban, kézikönyvekben szereplő adatok általában esetlegesek és elavultak, pontatlanok és hiányosak. Súlyos mulasztások fedezhetők fel az irodalmunkkal foglalkozó más írásokban is: mind a korábbi, mind a mostani hosszabb-rövidebb ismertetések, könyv-fejezetnyi összefoglalások többsége egybeomossza a jelentőst a jelentéktelennel, az értéket az értéktelennel; a minősítéseket is tartalmazó könyvkritikákban és pályaképekben pedig az ítéletet legtöbbször megelőzi az előítélet: ezeket olvasva gyakran az a benyomásunk, hogy a szerző „felmondta a leckét”: megtette a kötelező tiszteletköröket és szóvá tett minden szóváteendő. Mindez talán érthető is, hiszen a kárpátaljai magyar írók teljesítményét alapos társadalmi beágyazottságuk miatt igen nehéz pusztán művészi szempontok alapján szemlélni (pláne elemezni!), minek okán a recenzensek és iro-

dalomtörténések óhatatlanul saját elkötelezett-ségeik felől közelítenek tárgyukhoz. Súlyosbítja a helyzetet, hogy a kárpátaljai magyar irodalommal szakmai szinten foglalkozók egy része (így például e sorok írója is) maga is részese ennek a kis literatúrának, így a távolságtartás és rálátás hiányát elszenvedve alkot véleményét. (Arról nem is szólva, hogy döntenie kell: szemérmesen elhallgatja-e a maga szerepét egy-egy jelenség vagy folyamat elemzése során, avagy ellenkezőleg: „beleírja magát az irodalomtörténetbe”, vállalva saját jelentőségének alá- vagy túlbecsülését - ám bárhogy is tesz, a torzítás mindenképpen megtörténik).

Nézzünk egy általános megközelítési módot: milyen írások születnek a kárpátaljai magyar irodalomról.

Alegtöbbször azzal kezdik, hogy kicsit hüppögnek az itt élő magyarok mostoha sorsán, megemlítik vagy a malenkij robotot, vagy az erőszakos kollektivizálást, vagy a vallásüldözést — netán mindhármát - és illően meghatódnak azon, hogy a sűrű sorverések ellenére e tájékon még egyáltalán él a magyar szó, még vannak írók, jelennek meg lapok és könyvek. Ezekben az „értékelésekben” egy-egy mű megjelenésének pusztá fényére nagyobb hangsúly esik, mint bármiféle minőségnek a felmutathatóságára.

Am a vizsgálatuk tárgyát valamilyen értékrendszerben elhelyezni igyekvők sem tudnak (akarnak?) szabadulni az irodalom kívüli szempontoktól. Ami érthető is, hisz hogyan is lehetne lehántani valamely mű esztétikumáról a politikumot és a kisebbségi sorsot, amikor az egyik szerzőről tudható, hogy a szovjet kultúrpolitika egyik legszigorúbb érvényesítője volt Kárpátalján, aki nyíltan szembeszegült mindazokkal, akik a szocreáltól kicsit is eltértek; a másiktól pedig tudni illik, hogy ellenzéki magatartásáért és őszintébb hangütésű írásaiért üldözték, könyvét betiltották? Hogy is lehetne elfogulatlanul felmérni azon költők teljesítményét, akiknek alkotói pályáját a szovjet valóságtól való elidegenedésük miatt ifjúkorukban derékba törte a hatalom? Hát azokét, akik ugyanennek a hatalomnak a tenyerén ülve énekelték meg a szocializmus vívmányait? Hogy lehetne elvetni a preconcepciókat akkor, amikor a kérdés az: hogyan és mivel szolgálta az író a magyar közös-séget, hangot adott-e a sorsproblémáknak, állt-e kivont karddal az anyanyelv végvárának bäs-

tyafokán, ápolt-e népi hagyományokat, megidézte-e a nemzeti történelem nagy alakjait, elharcosa volt-e az identitás megtartásáért folyó szakadatlan küzdelemnek? Így hát íróink (műveikben is megnyilvánuló) politikai-társadalmi magatartása nagyjából meg is határozza a hozzájuk való viszonyt. Ettől a determináltságtól még a tisztázó szándékú ítések is csak ritkán tudnak elszakadni.

Mindez talán nem is okozna túl nagy zavart kis irodalmunkban, ha a művészileg értékes és értéktelen, jelentős és jelentéktelen, visszalépő és előremutató műveket éppen ezen nem irodalmi szempontok vízvázlatja mentén lehetne szétválogatni. Ám a helyzet ennél, sajna, sokkal bonyolultabb, nem ritkán épp ellenkező előjelű. Kiderülhet ugyanis, hogy a mártírszerep sekélyes és vékonyka irodalmi produktummal párosul; kiderülhet, hogy a szolgálatos írói missziót csak a cenzurális körülmények felhajtó ereje emelte ki a provincializmus porából; hogy a hajdan kritikai hangjáért betiltott regény - mai szemmel nézve - maga is a szocreál kabátujjából bújt elő; hogy az irodalomdiktátor megkerülhetetlen fontosságú regényfolyammal „vezekel” azóta felülbírált magatartásáért; hogy az elhallgattatott ellenzéki fiatalok ellenében létrehozott, pártos szellemben irányított másikk műhelyből idővel nagyobb számban kerültek ki jelentős alkotók, mint az „igazak” közül; stb.

Es ez csupán a problémák egyik halmaza. A másikkban ott találjuk - kisebbségi kontextusba helyezetten - a hagyomány és újítás, a realizmus és absztrakció, a tényszerűség és fikció, a közérthetőség és áttételesség, a kollektív szemléletű szerepvállalás és az írói autonómítás szembenállását. Ezen ellentétpárokkal kapcsolatban mind az irodalmunkkal foglalkozó szakemberek, mind az itt élő írók, mind a helybéli olvasók körében *uralkodónak számít az a vitatható nézet, amely szerint kisebbségi helyzetben a kialakult tradíciók követésének, a sorsproblémák realiztikus feltárásnak és a közösség iránti elkötelezettségnek van egyedüli létjogosultsága*, míg a másik pólushoz közeledő tendenciákat a nemzetiségi lét fenntartása szempontjából kerülendőnek vagy egyenesen károsnak gondolják. Érhető, hogy e nézet képviselői nem szívesen vesznek tudomást azokról a (főleg az elmúlt 8-10 évben megszorított) eredményekről, amelyek a másik oldalon születtek, mint ahogy azt is vonakod-

nak észrevenni, hogy a kárpátaljai magyar „közszolgálati irodalom” kifulladásig, saját dugójába beledőlőni látszik, miközben a kisebbségi léthelyzet kötöttségeit lazító vagy egyenesen elvető modern írói törekvések látványosan megerősödtek, „nyerésre állnak”: a nyomukban születő művek sikeresen illeszkednek bele a kárpátaljiságon messze túlmutató irodalmi kánonba.¹

Es még ezzel sem merítettük ki a megoldatlan, kibeszéletlen, elemzés alá soha nem vont problémák sorát. Például mindenki kínosan kerüli annak kimondását, hogy „az igazak” is kötöttek kompromisszumokat, hogy a legnagyobb mártír is meakupázott a hatalom előtt, hogy a későbbi biblikus versek szerzője azelőtt ateista szovjet pedagógusnak vallotta magát, hogy a szülőföld és annak magyarsága iránti elkötelezettségüket többször megvallók milyen nagyvonalúan megfeledeztek erről a kötelműkről, amikor gyökereiket kiszakítva átköltöztek az anyaországba. Nem olvastam még semmilyen elemzést vagy véleményt arról, hogy a kárpátaljai magyar professzionális színház vajon miért nem játszotta soha még véletlenül sem kárpátaljai magyar szerző darabját, vagy arról, hogy egyetlen napilapunknak miért nincsen immáron tíz esztendeje irodalmi oldala. Soha senki nem kereste még annak az okát, hogy az elmúlt tíz esztendőben a magyar írók miért nem fordítottak szinte semmit oroszból, ukránból, ruszinból. (Folyóiratainkban még elvélve sem találni ilyen publikációkat, holott erdélyi vagy felvidéki lapok előszeretettel közlik kortárs román és szlovák szerzők műveit.) Avagy visszatérve az elméleti problémákhoz: míg írónk nemzedékek szerinti besorolására és irodalmunk korszakolására több kísérlet is történt, addig szinte senki nem foglalkozott azzal, hogy alkotóinkat és műveiket irányzatok, iskolák, stílusok, áramlatok szerint elhelyezze a magyar irodalom egészében.

Talán könnyű belátni, hogy amíg a fent vázolt problémák megoldatlanok maradnak, amíg a kérdéseket nem hogy megválaszolni, hanem még feltenni is vonakodnak az irodalmat szakmájuknak tekintők, amíg folyik a kialakított képbe nem illő tények elmosása és a neuralgikus pontok gondos megkerülése, illetve amíg írónk nem szembesülnek mindazzal, ami még velük kapcsolatban megfogalmazásra vár - addig a szellemi folyamatként értelmezett

kárpátaljai magyar irodalom nem tud, nem tudhat kitörni mostani korlátai közül, belemerevül választott (vagy inkább rá osztott) szerepbe: megmarad kisebbséginek, sorsverésesnek, nyelv művelőnek, identitáspallérozóknak, nemzetmentőnek. Ami misszióknak szép, de - ahogy a példák mutatják - jelentős, átütő erejű művek létrehozásához alighanem kevés.

Aveszély komoly, hiszen ezen szerep hangsúlyozott vállalása igen jellemző a kárpátaljai írástudók körében. Valamirevaló itteni tollforgató esetében a küldetéstudat széria-tartozéknak számít, ennek hiánya pedig gyártási hibának minősül. Az alaptípushoz gyakran bizonyos kiegészítők járnak: szakmai rutin, megnyilatkozási hajlam, önmenedzselési készség, népszerűség; ám például a tehetség már igazi extra, így akár egy hosszú író pálya befutásához sem feltétlenül szükséges.

Azaz: a kárpátaljai magyar író azonosul az egyedül üdvözítőnek vélt szereppel és sokkal többet foglalkozik azzal, hogy ennek a magatartásmodellnek megfeleljen, mint magával az alkotással vagy az irodalom elméleti problémáival. A megfelelés bevált díszletek között, kipróbált kellékek alkalmazásával és rutinosan teljesíthető színpadi panel-mozgások mentén történik. Ezek sorában ott találjuk a nemzeti vagy mitologikus múlt példázatos megidézését (sikerrek feletti elfogultsággal és bukások feletti busongással), a tájelemek és természeti erők szimbolikus megjelenítését, a sorsvetés közvetlenebb vagy áttételesebb felpanaszolását (pl. kitaszítottság, hontalanság, árvaság), a mindegyre dacára történő helytállás és kitartás hősi vállalását, a nyíltabb vagy burkoltabb folyamat istenhez vagy más idolhoz (a hűség megvallásával vagy bűnbánattal, netán számonkéréssel), gyakori lezárásként pedig a teljes pusztulás és reménytelenség gyásképét vagy a mégis felfénylő bizakodást. A kisebbségi tipródásnak ezen elemei szándék és tehetség szerint szabadon variálhatók, lehetőleg keresztrímes és kötött szótagszámú sorokba írandók - közérthető és nem túl meglepő szóképek kíséretében.²

A szerepnek való megfelelés gyakorlása közben a kárpátaljai magyar költő érezhetően kerül minden olyan „buktatót”, amely szerepéből kiközökenthetné. Ritkán kísérletezik új formákkal (pláne tartalommal), nem alacsonyodik le a szójátékokhoz, kerüli a két- vagy többértelműséget, nem

alkalmaz vulgáris kifejezéseket, nem szívesen él az irónia vagy a groteszk látásmód lehetőségeivel, és egyenesen retteg attól, hogy cinikusnak látszon. Feltétlenül hisz a költészet emelkedettségében, fenységében, méltóságában, így költői magatartása akkor is fegyelmezett, ha műgond hiányában formai lazaságokat (rossz rímek, ritmushibák) meg is enged magának. Öntudatos kárpátaljai alkotó nem foglalkozik hangköltéssel vagy vizuális költéssel (ha „képverset” olykor ír is, az mindig olvasható, azaz csak tördelésében mutat valamilyen felismerhető alakzatot.) Kárpátalján soha nem volt még költői installáció, performansz vagy heppening. Az ilyesmi ellenkezne a Szereppel!

Ráadásul mindez akkor történik, amikor már nincs (érezhető) cenzúra, a hatalom senkire nem erőltet semmilyen magatartást, alkotómódot vagy stílust, és éppenséggel az olvasóközönség sem áll vasvillával a kultúrházak és könyvtárak előtt, hogy szerepvállalást erőszakoljon az írókra. A költő mégis mindenáron „szolgálni akar”, meggyőződése, hogy nem írhat verset „csak úgy”, szentül hiszi, hogy a költői működésnek közvetlen társadalmi célja és kézzel fogható közösségi haszna van. Azaz: **nem tud és nem akar szabadi lenni.**

A veszély komoly, írtam fentebb. Komoly, mert ez a túlzott szereptudat mára sok szempontból szerepzavarnak vagy inkább szereptévesztésnek tűnik. Politikai és nemzetiségi kérdések megoldásához még egy olyan kezdetleges demokráciában is, mint az ukrainai, nem költői misszióra, hanem egészen másra (pl. képzett politikai elite, ütőképes médiára stb.), van szüksége a kárpátaljai magyarságnak, és ideje lenne belátni, hogy az irodalmi közszolgálat hősi póza olyan romantikus szereppé vált, amely ugyan illúziókeltésre alkalmas lehet, de teljességgel alkalmatlan arra, hogy a helyben születő költői művekre még igényt formáló olvasókat a mai kor szellemébe beavassa.

A veszély komoly, mert az újításokhoz nem szokott, saját íróitól a modem irodalmi törekvések felé soha nem fordított maradék olvasó „nem érti”, nem akarja érteni a megszkottól, a beidegzettől eltérőt: ő maga is ugyanazon a nyomvonalon rója egyforma köreit, mint amelyen a vágyait kiszolgáló költő előtte halad.

A veszély komoly, mert a mással próbálkozó alkotók idehaza vákuumba kerültek: hiába érnek el jelentős sikereket a sokszínűbb magyar-

országi vagy akár nemzetközi porondon (lásd például Frankfurt tanulságát), ha közvetlen környezetük (beleértve az értelmiség, sőt a „szakma” nagyobbik részét is) nem hajlandó legitímálni működésüket (egyetlen napilapunk például nem vagy alig vesz tudomást róluk). Így aztán mindazok, akik szakítottak a Szereppel illetve eleve nem is vették magukra, dönteni kénytelenek: vagy elfogadják ezt a kirekesztettséget (amely egyébként elég jól beleillik a művészetéről vallott felfogásukba), vagy elköltöznek Kárpátaljáról (négy tehetséges fiatal költőnk ezt tette a közelmúltban - igaz, nem elsősorban ezért), vagy elhallgatnak, vagy maguk is belezökkennek valami gyanús misszióba.

Így aztán diszfunkcionalitás tüneteit már korábban is bőven felmutató kárpátaljai magyar irodalom mára nagyjából megszűnni látszik: az a része, amely jellemzően *kárpátaljai*, egyre kevésbé mondható irodalomnak, az a része pedig, amelyik *irodalom*, az egyre kevésbé kárpátaljai.

A már-már reménytelen helyzeten talán egy őszinte szakmai diskurzus kialakulása segíthetne, ám értelme ilyesminek is csak akkor lehet, ha szellemi életünk résztvevői a saját szerepükhöz, való konok ragaszkodás helyett hajlandóak lennének a szigorú önvizsgálatra, illetve annak elismerésére, hogy a kisebbségi helyzet elsődlegesen politikai és szociológiai kategória, s nem feltétlenül kell együtt járnia hivatásszerűen gyakorolt kisebbségi irodalmi státussal, mint ahogy szűkkeblűséggel és rövidlátással sem. Ha pedig ez a társítás mégis megtörténik, akkor maga a Szerep is kiürül, foszlott jelmezzé válik, amely többé nem képes elleplezni a súlyos hiányokat.

Ungvár, 1999. dec-2000. jan.

¹ Ennek bizonyításához elegendő a fontosabb magyarországi folyóiratok utóbbi esztendei anyagát átlapoznunk. Eközben azt a fontos megfigyelést tehetjük, hogy míg a főleg kárpátaljaiságukban értékelhető szerzők és műveik általában bokrosan, gyűjteményekben fordulnak elő, azaz akkor, amikor egy-egy folyóirat kis kárpátaljai gyűjteményt ad közre (hangsúlyozva az összeállítás kuriózum-jellegét, egyszersmind fel is mentve a benne szereplőket attól, hogy a nagy egészben méressenek meg), addig a megfelelő színvonalat „helyi érték” nélkül is megítő írók és műveik „csak úgy”, szerepelnek a Parnasszusban vagy a Bárkában, az És-ben vagy a Holmiban, a Lyukas-órán vagy a Pannon Tükörben: jelenlétük természetesen, nem igényel semmilyen „eredetigazolást”.

2 A számtalan felhozható példák sorát valahogy korlátozni kívánva egyetlen folyóirat-közlemény anyagából veszem a vers-citátumokat, nevezetesen a Napút 1999/9. számából, amely kárpátjai összeállítást közölt. Szinte hihetetlen, hogy a tucatnyinál alig több vers anyagából összeállt a szinte teljes példatár. Íme:

A nemzeti és bibliai-mitologikus múlt példázatos megidézése: „Gellért imája ez tán, / vagy az utolsó táltos átka?!”; „Krucsay István oltára mellett”; „a sebesültek vergődését hallom”; „Ezt ismerem: a temetőházát!”; „Jézus földműves volt”; „Szent Antal tüze ha lobban”; „negatív Babel”; „Én veled voltam Nagycsütörtökön”; „bárkát nem mindenki épít”.

Tájelemek és természeti jelenségek szimbolikus megjelenítése: „Konkoly talán ha megfogam, / s málénk csövén a golyva. / Bürök dühöng a földeken, / A kertünkben laboda.”; „Mély barázdák, árkok, / átkok szóratnak...” „Megtagad, ellenem fordul a táj”; „A sáriszap lassan torokomig ér”; „Földre zúdult az árnybolt”; „Körül ez átkozott határban / kés nyílik minden madárban”; „az elborult ég zúdul ránk aléltan”; „elvért az égbolt”; „az alkony ránk hanyatlott”; „a csillagok is levetik / rótszín palástjait”; „a harkályok harangoztak”; „vakon bólogatott a vízipálma”: „vajúdik a hajnal”.

A sorsverés közvetlenebb vagy áttételesebb felpanaszolása: „Egy nemzet mar az anyarozsba, / s elvetél az életöröm”; „a véres sarjában eszmélő kismamák”; „E negatív Babel / törvényt sért”; „Szakadt zubbonya farkasnyomos, / akár a hímtett beregi vászon” „ily számkivetve az örökkévalóságnak”; „fuldoklunk csak izamos csa-

takban / egy hirtelen süllyedő országrészen”; „Döngjön előttem ötven pár csizma”; „barna mosolyú gesztenyék / őrzik a börtönt”; „páncélba öltöztetett igenek”; „a harcmező két oldalán”; „a sebesültek vergődését hallom”; „A halottakat ki bírná megszámlolni”; „gondok vasketrece”; „a veszett ügy védője”; „Cellánkban szürke tónus ácsorog”; „Száműz vagy beszippann ez a közeg”; „csak nézhetjük / a zsbongó csodát / falak közül, pici résen át”: „mikor a szabadság ásít / és gyáva / sündörgő hatalmak / farkához bújunk”; „mikor török meg / hited gerince”

A helytállás és kitartás hősi vállalása: „ki fejet nem emel! / az szolgál marad”.

Folyamodás istenhez: „porból maszatoltad képpé, / fényképpé, ó uram”; „Bűnük a vodka feloldja, hisz / Ők is a Te szolgálid voltak”; „Enyhet adott az Isten”; „A gladiólusz hálátlan töre / kezét emelt a Teremtőre.”

Teljes pusztulás és reménytelenség: „Szent Iván éjén lerohad / jövönk fején a párta. / Ki latrok urával cimborált. / Döggin gödrébe temetik, / Ha harmad századra felkel is, / E földi férgek ellepik.”; „Ezt ismerem: a temetőházát!” „a tenger felől fekete / halálad látod-e?” „fuldoklunk ... egy hirtelen süllyedő országrészen”; „az alkonyt halálra sebezte”; „elvért az égbolt”; „lelkét kiadta a napóra / s lebukott a fekete tóba”; „Kérdezni sem lehet, / hogy érzik maguk / a halottas ágyon”; „A halottakat ki bírná megszámlolni”.

A mégis felfénylő bizakodás: „Így épül életünk a mélybe, / S talán kicsit / Fölfelé is”; „a börtönfalak nyirkos hidegében / gesztenye-láng melegít”; „és égni tüzes nap alatt”; dudva / vagy ibolya / csak „kivírit”.

PÁLYÁZATI EREDMÉNYEK

Folyóiratunk római katolikus kereszténységünk és magyar államiságunk ezredik évfordulója tiszteletére verspályázatot hirdetett. Hívtuk az öt világrész magyar íróit, a kötet nélkülieket és irodalmunk jeleseit, kikötésünk csupán az volt, hogy a szülőföld nyelvén szóljon az ének, megmutatva a család és a tágabb haza sorsközösségét.

Az 1999. szeptember 30-án lezárt pályázatra 104 írás érkezett, melyekből a szerkesztőségben alakult bírálóbizottság - neves irodalmárokat is bevonva - a következő írókat és írásokat díjazta:

I. díj

Lászlóffy Csaba: Kétségeink hármassoltára

II. díj (megosztva)

Balla D. Károly: Várak tövében

Kiss Benedek: Apám kertjében

III. díj (megosztva)

Czegő Zoltán: Fohász, Egy öreg

Nyírfalvi Károly: „Pre”, MÚLTidő, Boldog teraszok

A nyerteseknek gratulálunk. A díjazott műveket ez évi számainkban közöljük.